

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060107

DOM
2019-09-02
Stockholm

Mål nr
F 6748-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-06-21 i mål nr F 163-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. A-M.A.

2. Å.W.

Motpart

Länsstyrelsen i Jönköpings län

SAKEN

Avstyckning från fastigheten XX i Eksjö kommun (lantmäteriets ärende nr F 16757)

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen fastställer mark- och miljödomstolens domslut.

Dok.Id 1454083

Postadress Box 2290 103 17 Stockholm	Besöksadress Birger Jarls Torg 16	Telefon 08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	Telefax 08-561 675 59	Expeditionstid måndag – fredag 09:00–16:30
---	---	--	---------------------------------	---

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A-M.A. och **Å.W.** (klagandena) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom och fastställa lantmäteriets beslut om fastighetsbildning avseende fastigheten YY.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Klagandena har till stöd för sin talan i huvudsak anfört detsamma som i underinstanserna och bl.a. lagt till följande: Strandskyddets syften kommer inte att motverkas genom fastighetsbildningen. Det kommer inte att ske någon förändrad markanvändning. Den sedan tidigare ianspråktagna tomtplatsen redovisas på förrättningskartan och hemfridszonen kring bostadshuset kommer inte att utökas. Bostadshuset ligger ca 90 meter från stranden och tomtplatsen är endast 700 kvadratmeter medan hela fastigheten kommer att vara 32 100 kvadratmeter.

Länsstyrelsen har till stöd för sin talan i huvudsak anfört detsamma som i underinstanserna och bl.a. lagt till följande: En fastighet där mark inom strandskyddat område sammanförs med en bostadsfastighet blir inte varaktigt lämpad för bostadsändamål. Enligt praxis är utgångspunkten att redan den risk för privatisering som föreligger genom att mark inom strandskyddsområde får ingå i en bostadsfastighet anses innebära att syftet med strandskyddsbestämmelserna motverkas. Att en tomtplats markeras i förrättningshandlingarna är inte tillräckligt då en sådan markering inte är juridiskt bindande på samma sätt som en tomtplatsavgränsning enligt 7 kap. 18 f § andra stycket miljöbalken.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Enligt 3 kap. 1 § första stycket fastighetsbildningslagen (1970:988), FBL, ska varje fastighet som nybildas eller ombildas med hänsyn till belägenhet, omfång och övriga förutsättningar vara varaktigt lämpad för sitt ändamål. Det ska särskilt beaktas att fastigheten får en lämplig utformning. Enligt 3 kap. 2 § andra stycket FBL ska vidare fastighetsbildning ske så att syftet med strandskyddsbestämmelserna inte motverkas. Genom 1990 års lagändringar infördes en möjlighet att bilda större bostadsfastigheter med mark för viss näringsverksamhet och hobbyverksamhet, s.k. kombinerade bostadsfastigheter. Av Högsta domstolens avgörande NJA 2017 s. 708 framgår att sådana fastigheter kan avse boende i kombination med skog för uttag av husbehovsved. Frågan i detta mål är om en sådan fastighet kan tillåtas inom strandskyddat område.

Vid lämplighetsbedömningen ska hänsyn tas till eventuella motstående allmänna intressen. När det gäller fastighetsbildning inom strandskyddat område framgår det av förarbetena till 1990 års lagändringar att avsikten var att behålla tidigare praxis om överensstämmelse mellan den fastighet som nybildas och det område som får tas i anspråk som tomt. I vissa undantagsfall ansågs det kunna accepteras att en större bostadsfastighet bildas inom ett strandskyddsområde, t.ex. i det fallet att fastighetsbildningen främjar vården av intressanta natur- och kulturmiljöer. Stor försiktighet måste dock iakttas vid tillämpningen så att inte de allemansrättsliga intressena träds för när. Om en fastighet tillförs annan mark inom strandskyddsområde än tomtmark, bör det med hänsyn till de allemansrättsliga intressena framgå av förrättningshandlingarna vilken mark som används eller får användas som tomt (se prop. 1989/90:151 s. 22 f.).

Av förarbetena till miljöbalken framgår att strandskyddets syften är långsiktiga, och att områden som för tillfället verkar vara av begränsat intresse kan bli betydelsefulla i framtiden (prop. 1997/98:45 del 2 s. 84). Det är viktigt att strandskyddets syften inte motverkas genom ett stegvis ianspråktagande av strandområden. Redan den risk för en förändring av markens karaktär som följer när marken får ingå i en bostadsfastighet kan anses innebära att syftet med strandskyddsbestämmelserna motverkas.

Mark- och miljööverdomstolens bedömning

Merparten av den nybildade fastigheten ligger inom strandskyddat område. Som redovisats ovan har lagstiftarens avsikt varit att stor restriktivitet ska gälla och att det endast är i undantagsfall som en s.k. kombinerad bostadsfastighet bör kunna bildas inom ett strandskyddsområde.

Det har inte framkommit några särskilda omständigheter som talar för att det här skulle vara frågan om ett sådant undantagsfall. Tvärtom är de motiv som har framförts för den sökta fastighetsbildningen allmängiltiga och skulle i princip kunna åberopas vid varje fastighetsbildning avseende en kombinerad bostadsfastighet inom strandskyddsområde. Resultatet av fastighetsbildningen skulle bli en kombinerad bostadsfastighet som omfattar skogsmark utmed en längre strandlinje. Även om markanvändningen fortfarande avser skogsbruk kan karaktären på skogsbruket förändras då skogsmarken ingår i en kombinerad bostadsfastighet istället för en större jordbruksfastighet. Det kan enligt Mark- och miljööverdomstolens uppfattning inte uteslutas att en sådan fastighetsbildning i ett längre tidsperspektiv kan leda till en ökad privatisering. Enligt Mark- och miljööverdomstolens uppfattning är detta inte förenligt med den restriktivitet som ska gälla enligt förarbetsuttalanden och tidigare praxis. Mark- och miljööverdomstolen anser inte heller att utvecklingen av strandskyddslagstiftningen är sådan att den kan läggas till grund för en mer generös tillämpning idag än vad som har gällt tidigare. Med hänsyn till strandskyddets långsiktiga perspektiv finns det fortfarande starka skäl att upprätthålla en sådan restriktivitet.

Mark- och miljööverdomstolen finner mot denna bakgrund att fastigheten inte blir varaktigt lämpad för sitt ändamål och att fastighetsbildningen motverkar syftet med strandskyddsbestämmelserna. Den sökta fastighetsbildningen strider därmed mot 3 kap. 1 § och 3 kap. 2 § andra stycket FBL. Förrättningen bör därför ställas in och mark- och miljödomstolens domslut stå fast.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Henrik Löf, tekniska rådet Karina Liljeroos, hovrättsrådet Ulf Wickström (referent) och tf. hovrättsassessorn Anders Wallin. Föredragande har varit Mathilde Degerfeldt.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-06-21
meddelad i
Växjö

Mål nr F 163-18

PARTER

Klagande

Länsstyrelsen i Jönköpings län

Motpart

1. A-M.A.

2. Å.W.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets beslut 2017-11-20 i ärende nr F146757, se bilaga 1

SAKEN

Avstyckning från XX i Eksjö kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen upphäver Lantmäteriets beslut 2017-11-20 i ärende nr F146757 i den del det avser fastigheten YY (figur 1 i det överklagade beslutet) samt ställer in förrättningen. Beslutet upphävs inte i fråga om fördelningen av förrättningskostnaderna.

Dok.Id 437381

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100	0470-253 46	måndag – fredag 08:00–16:00
		E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se		

BAKGRUND

Lantmäteriet beslutade den 20 november 2017 om avstyckning från fastigheten XX så att fastigheterna YY (32 100 m²) och XY (2 300 m²) bildas, allt i Eksjö kommun.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har överklagat beslutet, i den del det avser bildandet av fastigheten YY, till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Länsstyrelsen har yrkat att Lantmäteriets beslut upphävs i den del det avser bildandet av fastigheten YY. Till stöd för sin talan har länsstyrelsen i huvudsak anfört följande. XX är en skogsbruksfastighet om ca 129 ha. Den föreslagna fastigheten YY är på ca 3,2 ha. På fastigheten ligger ett bostadshus vid sjön Mycklaflon med tillhörande komplementbyggnader. Bostadshuset ligger inom strandskyddat område. Sjön Mycklaflon ingår i Emåns vattensystem, är ett Natura 2000-område och klassat som ett särskilt värdefullt vatten ur naturvårdssynpunkt. Mycklaflon är vidare av riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Restriktivitet ska råda vid tillämpningen av strand-skyddet, jfr MÖD den 24 juni 2014 M 1196-14. Länsstyrelsen refererar vidare till 3 kap. 1-2 §§ fastighetsbildningslagen och anför att det av prop. 1969:128 s 1156 framgår att det inte bör läggas mer mark till en bostadsfastighet än vad som väsentligen har karaktär av bostadstomt. ”Överstora” fastigheter bör dock kunna tillåtas om den inte strider mot något starkare intresse (prop. 1989/90:151 s 18 och 21 ff). För den aktuella marken råder strandskydd vilket är ett starkt sådant motstående intresse. Intresset stärks av att det rör sig om Natura 2000-område och riksintresseområde. Med hänvisning till prop. 1989/90:151 anges att det vid fastighetsbildning ska eftersträvas att fastigheter ska stämma med det område som får tas i anspråk som tomt i strandskyddsområde. Länsstyrelsen bedömer att huvuddelen av den aktuella marken inte tagits i anspråk så att det saknar betydelse för strandskyddets syfte. Det hänvisas till bl.a. NJA 1971 s 421 och MÖD den 23 september 2016 F 10213-15 avseende det långsiktiga perspektivet som ska beaktas vid tillämpningen av strandskyddsbestämmelserna. En gradvis privatisering av mark som får ingå i en

bostadsfastighet kan ske under lång tid och genom åtgärder utförda inte bara av nuvarande, utan även av framtida fastighetsägare. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang påpeka, att det inte är tillräckligt att en tomtplats markeras i förrättningshandlingarna, då en sådan markering inte är juridiskt bindande på samma sätt som en tomtplatsavgränsning enligt 7 kap. 18 f § andra stycket MB. Genom den sökta fastighetsbildningen skapas en bostadsfastighet som inte överensstämmer med det område som får tas i anspråk som tomt enligt bestämmelserna i 7 kap. miljöbalken. Det har inte framgått att avsikten med den sökta fastighetsregleringen är att främja vården av intressanta natur- och kulturmiljöer. Något sådant undantag som motiverar bildandet av en större bostadsfastighet inom strandskyddsområde är således inte för handen. Fastighetsbildningen skulle innebära att mark inom strandskyddat område, vilken inte utan dispens får bebyggas eller tillföras anläggningar eller anordningar överfördes till en nyskapad bostadsfastighet. Detta skulle inte göra den därmed skapade YY varaktigt lämpad för bostadsändamål och fastighetsbildningen strider därför mot 3 kap. 1 § FBL. Vidare motverkas syftet med strandskyddsbestämmelserna, eftersom strandskyddad allemansrättsligt tillgänglig mark ombildas till bostadsfastighet. Fastighetsbildningen strider därför även mot 3 kap. 2 § andra stycket FBL (se mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätts dom den 29 oktober 2015, mål nr F 590-15, samt Mark- och miljööverdomstolens dom den 23 september 2016, mål nr F 10213-15).

Å.W. och A-M.A. har motsatt sig att Lantmäteriets beslut ändras och yrkar att domstolen avslår länsstyrelsens överklagande och fastställer Lantmäteriets fastighetsbildning vad avser YY. Till stöd för sin talan har de uppgett följande. De köpte 1986 byggnaden som finns på markområdet som begärts avstyckat. Byggnaden var då en byggnad på ofri grund eftersom deras föräldrar vid det tillfället ägde marken. 1988 tog de över äganderätten till fastigheten XX och i och med det så blev byggnaden fast egendom eftersom de då ägde både byggnaden och marken.

Syftet med den begärda avstyckningen och fastighetsbildningen är att de avser att sälja skogsmarken (XX) och behålla ett område motsvarande den begärda avstyckningen och fastighetsbildningen. I Länsstyrelsens överklagan benämns det avstyckade området YY som bostadsfastighet.

Det är Skatteverket som enligt gällande lagstiftning och utifrån Skatteverkets rättsliga vägledning för fastighetstaxering som fastställer ägoslag för nybildade fastigheter, varken Lantmäteriet eller Länsstyrelsen. Det avstyckade området på ca 3,2 ha kommer att taxeras som lantbruksenhet och inte som bostadsfastighet. Enligt Skatteverkets rättsliga vägledning för fastighetstaxering framgår att om en fastighet är större än 2 hektar ska den taxeras som lantbruksenhet. Utdrag från skatteverkets rättsliga vägledning för fastighetstaxering bifogas. Sökväg på skatteverkets hemsida "2-hektarsregeln". Det avstyckade området uppgår till 32 100 kvm (3,21 ha) och består av skogsmark varav cirka 700 kvm avser tomt med byggnad. I Skatteverkets rättsliga vägledning för fastighetstaxering under rubriken produktiv skogsmark framgår att med produktiv skogsmark avses skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst 1 kubikmeter virke per hektar. Definitionen av produktiv skogsmark överensstämmer med definitionen av detta ägoslag i skogsvårdslagen. På fastigheten XX har skogsmarken en produktionsförmåga på mellan 9 och 10 kubikmeter per hektar vilket också kommer att gälla på fastigheten YY. I fastighetstaxeringslagen 4 kap 5 § framgår att småhus och tomtmark för sådan byggnad som ligger på fastighet med bland annat produktiv skogsmark ska ingå i den lantbruksenhet som omfattar marken. Se vidare fastighetstaxeringslag 2 kap. 4 § samt 4 kap 5 §. Skrivningar i överklagandet om bostadsfastighet saknar därför relevans eftersom fastigheten YY kommer att taxeras som en lantbruksfastighet. Det handlar alltså inte om som det uttrycks i överklagandet om någon vidsträckt tomtplats utan i huvudsak om ett skogsområde. Syftet med avstyckningen och fastighetsbildningen är alltså inte att utöka tomtplatsen. Genom avstyckningen och fastighetsbildningen kommer inte någon förändrad markanvändning att ske. Strandskyddsbestämmelserna kommer även fortsättningsvis att gälla för det avstyckade området. Den mark som idag är tillgänglig för allmänheten kommer även fortsättningsvis vara tillgänglig för allmänheten, utan hinder av den nu aktuella avstyckningen och fastighetsbildningen.

Någon dispenspliktig åtgärd är inte heller förknippad med den aktuella avstyckningen och fastighetsbildningen. Avstyckningen och fastighetsbildningen kommer således inte att motverka syftet med strandskyddsbestämmelserna.

Innan de lämnade in ansökan om avstyckning till Lantmäteriet kontaktades Lantmäteriet för att efterhöra möjligheterna till begärd avstyckning och de fick då beskedet att det inte skulle vara några problem. Avstyckningsförrättning har genomförts av förrättningslantmätare P.K. som vid förrättningstillfället uppgav att han inför förrättningen diskuterat möjligheten för avstyckning med medarbetare på kon-toret och de kom fram till att det inte skulle vara något hinder för att verkställa begärd avstyckning. P.K. uppgav vid förrättningen att om de inte hade trott på att avstyckningen skulle kunna genomföras så hade de inte gjort den. Lantmäterimyndigheten har alltså gjort bedömningen att fastighetsbildningen inte motverkar syftet med bestämmelserna om strandskydd.

Det äger sin riktighet som anförs i överklagandet att sjön Mycklaflon ingår i Emåns vattensystem och ett Natura 2000 område vilket inte torde vara avgörande för att begärd avstyckning och fastighetsbildning kan göras. Man skriver i överklagandet att syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområdet och att bevara goda livsvillkoren för djur- och växtlivet på land och i vatten. Den begärda avstyckningen och fastighetsbildningen förändrar inte på något sätt nämnda förutsättningar. Om inte avstyckningen och fastighetsbildningen fastställs så kommer de ju ändå att äga både byggnad och området som begärts avstyckat, vad blir skillnaden? I överklagandet hänvisas till ett flertal lagrum och rättsfall men faktum kvarstår att områdets förhållanden kommer att vara exakt desamma som före avstyckningen. Genom att begärd avstyckning och fastighetsbildning av YY fastställs så kan de däremot få möjlighet att sälja stamfastigheten XX. För en utomstående betraktare kommer det inte att märkas någon skillnad mot de förhållanden som gällt tidigare förutom att det slagits ner några rör i hörnen på det avstyckade området. Allmänhetens tillträde till området och upplevelse av detsamma kommer inte att påverkas

negativt. I övrigt hänvisar vi till, vid Växjö tingsrätt, Mark- och miljödomstolens dom 2015-01-22 Mål nr F 2757-14

Länsstyrelsen har i bemötande bl.a. anfört att Lantmäteriet bedömt fastighetens lämplighet för bostadsändamål med tillgång till vedbrand och inte för något annat ändamål. Länsstyrelsen vidhåller att avstyckningen strider mot 3 kap. 1 och 2 § fastighetsbildningslagen.

Å.W. och A-M.A. har vidhållit att fastigheten YY kommer att taxeras som lantbruksfastighet och att den kan användas för bostadsändamål. Det är fel av länsstyrelsen att tala om bostadsfastighet. Markanvändningen kommer inte att förändras jämfört med vad som gäller idag.

DOMSKÄL

Twistefrågorna i målet är om avstyckningen av fastigheten YY kommer att uppfylla kraven i 3 kap. 1 § och 3 kap. 2 § 2 st fastighetsbildningslagen. En ytterligare fråga i målet är för vilket ändamål fastigheten bildats där parterna har olika uppfattning. Mark- och miljödomstolen gör följande bedömningar.

Fastighetens ändamål

Av ansökan om lantmäteriförrättning (aktbilaga A1 i Lantmäteriets akt), vilken givits in av Å.W. och A-M.A., framgår att området ska användas till helårsbostad. Liknande uppgift finns i Lantmäteriets beslut 2017-11-20 (PR1) med den skillnaden att det där uttrycks som bostadsändamål med tillgång till vedbrand. Att avstyckningen skulle skett för något annat ändamål framgår inte av Lantmäteriets handlingar.

Mark- och miljödomstolen gör bedömningen att avstyckningen av YY skett för bostadsändamål med tillgång till vedbrand. Vad Å.W. och A-M.A. uppgett om taxering och i övrigt uppgett i frågan föranleder ingen annan bedömning.

Förenlighet med 3 kap. 1 § fastighetsbildningslagen

Av 3 kap. 1 § fastighetsbildningslagen framgår bl.a. att fastighetsbildning ska ske så att en fastighet blir lämpad för sitt ändamål med hänsyn till belägenhet, omfång och övriga förutsättningar.

Inledningsvis konstaterar mark- och miljödomstolen att till fastighet för bostadsändamål bör normalt endast sådan mark som kan användas som tomtmark överföras. Det innebär normalt sett att en bostadsfastighet inte behöver omfatta 3,2 ha. Det blir särskilt tydligt i nu aktuellt fall där befintlig byggnad har en tomtplatsavgränsning som är betydligt mindre. Om fastigheten ska ha tillgång till ved skulle den dock kunna behöva vara större. Vid lagändring 1990 uttalade departementschefen (prop. 1989/90:151) stöd för en ändrad praxis, som därefter kommit till uttryck i ett antal rättsfall. En bostadsfastighet med mark för djurhållning, mindre odling eller vedbrand får dock inte motverka andra intressen. Bl. a. måste skyddsreglerna för jordbruket 3 kap 6 § fastighetsbildningslagen och för skogsbruket, 3 kap. 7 § fastighetsbildningslagen beaktas vid prövningen om mark för djurhållning, mindre odling, vedbrand eller liknande verksamhet ska tillåtas att ingå i en bostadsfastighet.

Det framgår vidare av domskälen till NJA 2017 s 708 bl.a. att skogsmark kan tillföras en bostadsfastighet på landsbygden, om det behövs för att tillgodose bostadsfastighetens ändamål. Det kan exempelvis vara fråga om uttag av virke och ved för husbehov.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att blivande YY till sin storlek blir så stor att fastigheten kan bli självförsörjande med vedbrand. I det nu aktuella målet finner domstolen att fastighetsbildningen inte strider mot kraven i 3 kap. 1 § fastighetsbildningslagen och att fastighetsbildningen inte heller strider mot reglerna i 3 kap. 7 § fastighetsbildningslagen.

Det saknas skäl att bifalla länsstyrelsens överklagande på den grunden.

Förenlighet med 3 kap. 2 § 2 st fastighetsbildningslagen

Av 3 kap. 2 § 2 st fastighetsbildningslagen framgår att gäller naturvårdsföreskrifter eller andra särskilda bestämmelser för bebyggande eller användning av mark än de ska fastighetsbildning ske så att syftet med bestämmelserna inte motverkas.

I området gäller strandskydd enligt 7 kap. miljöbalken, området är även Natura 2000-område enligt samma kapitel.

Att ett område överförs från en skogsbruksfastighet till en fastighet för bostadsändamål är typiskt sett ägnat att motverka strandskyddets syften om allemansrättslig tillgång till strandområden (7 kap. 13 § 2 st 1 p miljöbalken). En fastighet för bostadsändamål avhåller allmänheten på ett annat sätt än en fastighet för skogsbruksändamål. Domstolen bedömer att den föreslagna fastighetsbildningen YY motverkar strandskyddets syften. Med bifall till länsstyrelsens överklagande ska Lantmäteriets beslut upphävas och förrättningen ställas in i den del den avser fastigheten YY.

För Natura 2000-området Mycklaflon finns bevarandeplan uppdaterad av länsstyrelsen 2016-12-12. Av planen framgår bl.a. vad som kan påverka området negativt (s 2-3 i planen). Den nu aktuella typen av avstyckning är inte något som nämns som negativt för området. Domstolen bedömer att den aktuella fastighetsbildningen inte motverkar syftet med Natura 2000-området och därmed inte är otillåten enligt 3 kap. 2 § 2 st fastighetsbildningslagen ur den aspekten.

Sammanfattande bedömning

Fastigheten är avstyckad för bostadsändamål med tillgång till vedbrand. Fastigheten är storleksmässigt lämplig för det ändamålet och uppfyller villkoren i 3 kap. 1 § fastighetsbildningslagen.

Fastighetsbildningen innebär att skogsmark läggs till en fastighet för bostadsändamål inom strandskyddat område. Åtgärden motverkar syftet med strandskyddet och är därmed inte tillåten enligt 3 kap. 2 § 2 st fastighetsbildningslagen. Åtgärden be-

döms dock inte stå i strid med Natura 2000-regleringen och strider därmed i det avseendet inte mot nämnd regel.

Mot bakgrund av ovanstående ska länsstyrelsens överklagande bifallas och förrättningen ställas in till den del den avser bildningen av YY (figur 1 i det överklagade beslutet).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (DV 427)

Överklagande senast den 12 juli 2018.

Peter Ardö

Mats Jansson

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Peter Ardö, ordförande, och tekniska rådet Mats Jansson (skiljaktig, se bilaga 2).

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.